

Cradle to Cradle® för barn

Författare: Rinus van den Berg Illustrationer: Pauline Meijer

Svensk version

Cradle to Cradle® för barn

Den här boken har blivit skapad av anställda vid Royal DSM och Centre for Nature and Environment Education i Geleen (Nederländerna).

Copyright © Royal DSM 2012

Olika versioner av Cradle to Cradle and C2C är registrerade varumärken av McDonough Braungart Design Chemistry (MBDC).

Författare: Rinus van den Berg

Illustratör: Pauline Meijer

Redaktörer originalupplaga: Katja Hansen, EPEA, Jet Joris, CNME WM

Redaktör svensk version: Cefur – Center för forskning och utveckling i Ronneby

Denna pdf är en version av den svenska tryckta boken, ISBN 978-91-980961-2-5. Originalet är en längre version som är på nederländska/tyska, ISBN 978-90-818658-0-7.

Förlag

Ronneby kommun, Cefur, www.ronneby.se/cefur

Första utgåvan: mars 2014

ISBN 978-91-980961-3-2

Hej på er!

Mitt namn är Michael och jag är en kemist. Kemister är uppfinnare, de uppfinner nya saker.

Men många av de saker kemister uppfinner är faktiskt inte så bra. De luktar illa och går lätt sönder och ibland gör de oss till och med oss sjuka. Vi använder sakerna bara en kort period och sedan kastar vi iväg dem. Det sättet kallar vi från "vagga till grav" ("from the cradle to the grave").

Så jag började fundera över hur vi kan göra bättre saker istället för att göra oss av med dem. Det skulle vara trevligt att designa dem på ett sätt så att vi faktiskt kan återanvända dem, eller materialet som de är gjorda av, om och om igen i samma kvalitet, precis som naturen gör. Jag kallar det för "vagga till vagga" (Cradle to Cradle®).

Jag har arbetat med detta i många år nu, över hela världen, och jag tror att barn är de bästa uppfinnarna! Så om du har en bra idé efter att ha läst denna bok, var snäll och låt mig veta!

Innan dess, ha det så kul med att läsa denna bok!

Bästa hälsningar,

Michael Braungart
Medgrundare av Cradle to Cradle®

Inledning

Den här boken kom till från en önskan att öka barns medvetande om hur saker produceras och att informera barn om konsekvenserna av att tillverka, äga och använda saker.

Det finns ett annat sätt!

Cradle to Cradle®

I naturen går inget till spillo. Allt ger mat för nästa steg i kretsloppet, och all energi kommer från solen. Varken människor, djur eller växter kan leva utan solen.

På jorden finns stora klimatskillnader. Områden kan vara våta eller torra, kalla eller varma. Naturen anpassar sig och skapar en stor variation av växter och djur.

Sättet att göra saker enligt Cradle to Cradle® är baserad på dessa lärdomar från naturen: Avfall kan bli mat igen och vi kan använda solenergi och vårda mångfalden av arter som finns omkring oss.

I denna bok kommer vi att berätta mer om hur Cradle to Cradle® kan användas för att tillverka saker och att hitta nya användningsområden för sakerna, när vi är klara med dem.

Förnyelsebara energikällor

För att kunna producera, transportera och använda saker, behöver vi en hel del energi.

Utan energi, skulle vi inte kunna värma eller kyla våra hus, inget ljud skulle komma ut ur våra radioapparater och inga bilar eller lastbilar skulle kunna köra. Utan energi kan båtar inte segla och flygplan inte flyga.

Nästan all energi kommer från olja eller gas. Detta orsakar föroreningar, och snart kommer det inte finnas någon olja kvar, vad ska vi göra då?

Svaret är att använda sig av förnyelsebara energikällor som solenergi, vindkraft och vattenkraft. Dessa kommer aldrig att ta slut och de förorenar inte miljön.

Solenergi

Du kan använda solljus för att producera el och värme, men du kan även använda solljus för att kyla ner saker.

Vindkraft och vattenkraft kan användas för att göra el. Du kan även omvandla rester av växter till el. När du återanvänt trä och plast i flera kretslopp, kan du bränna dem för att skapa energi.

I själva verket kan man säga att vi har mer än tillräckligt med energi, men vi behöver kunna omvandla denna energi till användbara former. Och vi behöver göra detta så fort som möjligt.

Återvinna vardagssaker

Det är inte bara i naturen som du kan skapa kretslopp, utan också i världen tillverkad av människor, världen av städer och hus.

Kretsloppet börjar med fabriker som köper råvaror för att producera alla möjliga typer av material.

Mer och mer företag som använder Cradle to Cradle®-strategin tar hänsyn till att materialen är konstruerade för återvinning, säkra och hälsosamma och fria från giftiga ämnen. Då går det bra att återvinna dem på ett säkert sätt.

De tar också ansvar för att skydda människor och miljön.

Tillverka saker

De saker som vi använder varje dag produceras med hjälp av alla möjliga typer av råvaror. Det finns många människor på denna jord som använder dessa saker, så därför produceras stora mängder av dem.

Alla dessa saker transporteras från en plats till en annan och till slut hamnar de i butikerna. Företagen i den kedja som utformar och tillverkar alla dessa saker enligt Cradle to Cradle®, vet att de är ansvariga för de effekter som deras produkter har på oss och på naturen. De vet också att material är värdefullt, så de utformar och tillverkar saker så att de kan återanvändas eller återvinnas. På detta sätt hjälper de oss att skapa en renare, hälsosammare värld.

Konsumenter

De produkter som kommer ut ur en fabrik transporteras till butikerna. Där placeras de på hyllorna, redo för oss att köpa dem!

Vet du vilken som är den bästa produkten för bästa priset?

Det kan ofta vara svårt att veta vad man ska köpa och vad som är viktigt att titta efter. Med Cradle to Cradle® behöver du inte alltid köpa saker, du kan också låna dem. I så fall kan du ta en produkt tillbaka till butiken om den går sönder, och de värdefulla materialen kan återanvändas för att göra nya saker.

Användare

Vi använder det vi köper i våra hem, i skolan, på jobbet, på semestern och överallt.

Vi använder saker för att göra våra liv mer behagliga, till exempel för att spela musik eller för att få det bekvämt, som med en varm jacka eller ett varmt hus.

Många av dessa saker använder energi, så om du köper saker som förbrukar mindre el, sparar du värdefull energi. Och förhoppningsvis kommer all energi snart från förnybara energikällor.

Återföra saker till kretslopp

Alla saker som du köper kommer att lämna ditt hus någon gång.

Kanske kommer de att gå sönder, eller kanske kommer du att växa ur dem. Kanske tycker du inte om dem längre eller så är de helt enkelt utslitna.

Vi kan returnera alla dessa saker in i kretsloppet igen. Vi kan ta dem till second hand-butiker, så att de kan återanvändas av andra personer, eller så kan vi ta dem till en återvinningsstation.

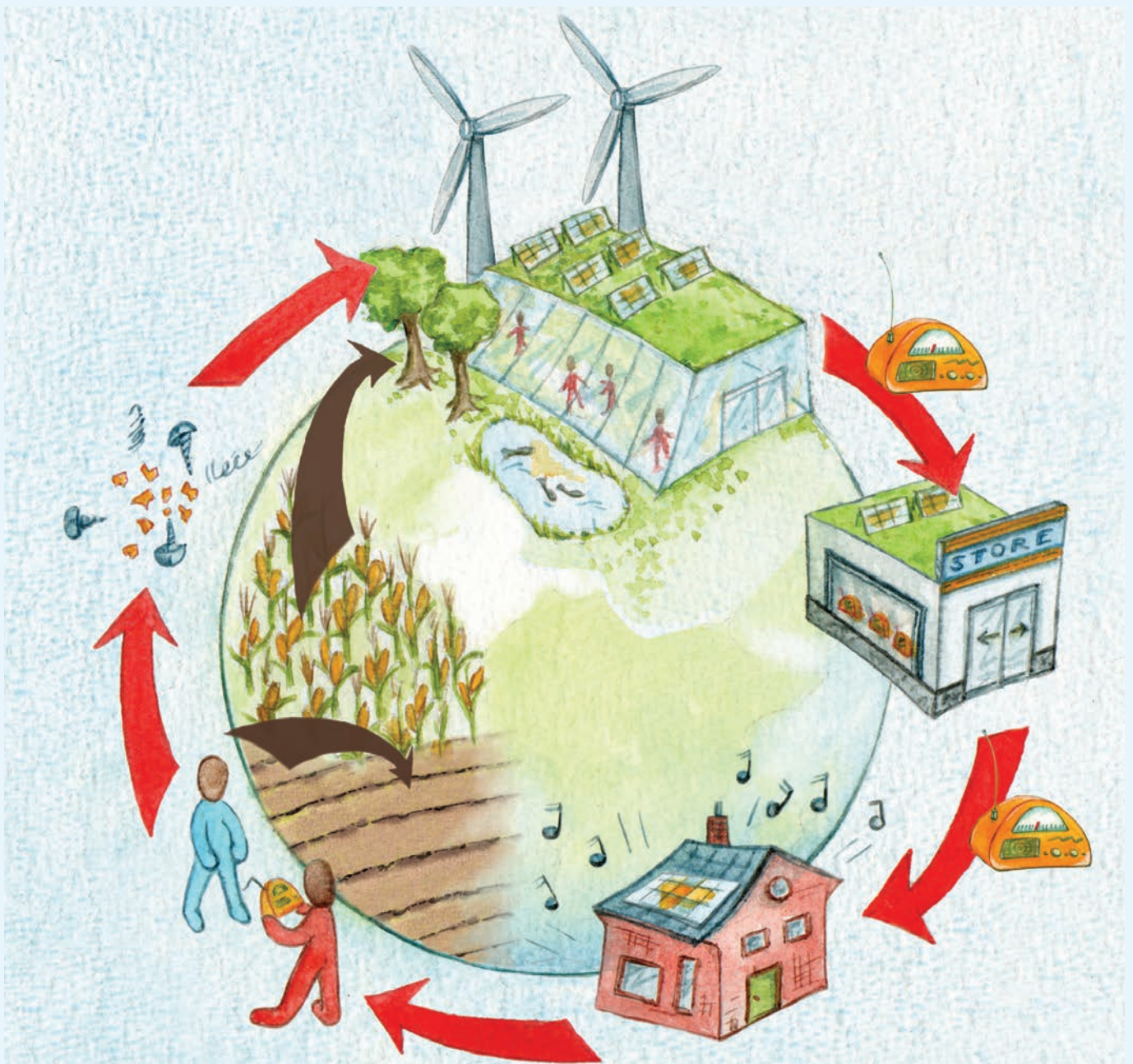
Producenter som gör saker utifrån Cradle to Cradle® principen, vill att deras värdefulla material kommer tillbaka, eftersom de vet exakt vad deras produkter är gjorda av och vad de kan användas till. Det innebär att de kan hitta det bästa sättet att använda dem för att producera en ny produkt.

Återanvändning

Alla dessa Cradle to Cradle® saker samlas in på återvinningsstationer eller hos tillverkaren, så att de kan tas isär till återanvändbara komponenter eller material.

Materialen sorteras och renas och kan därefter återanvändas. Till exempel kan plasten från ett kylskåp användas för att göra en ny kaffemaskin och din gummianka kan förvandlas till styret på din nya cykel. Kontorspapper kan också samlas in och omvandlas till toalettpapper och det i sin tur kan användas som värdefull näring till jorden. Och så får vi en sorts kretslopp precis som de kretslopp som vi ser i naturen.

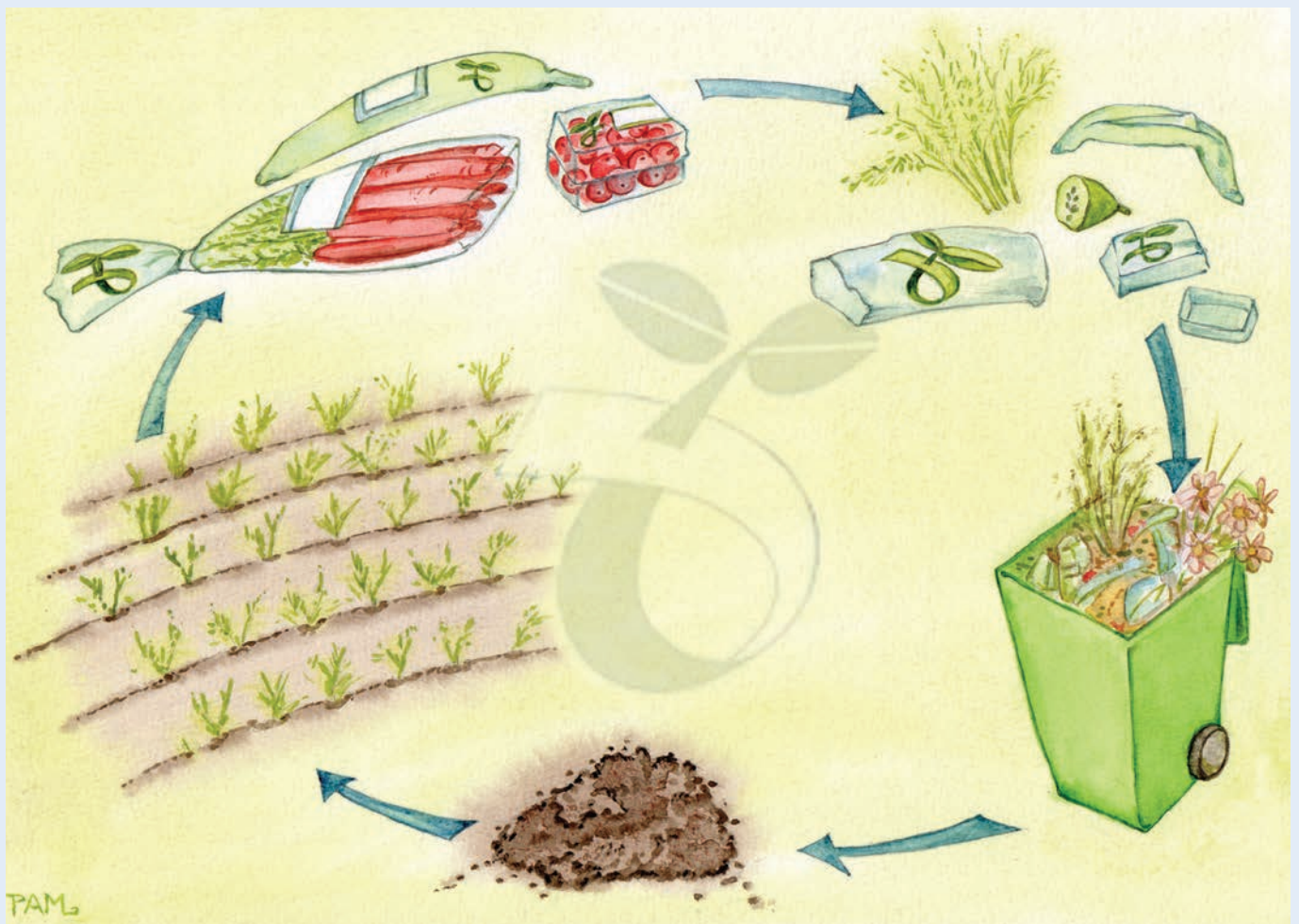

Ge något tillbaka till jorden

Vissa saker förbrukas eller konsumeras, till exempel ditt suddgummi, eller bläck i skrivaren, bildäck, toalettpapper, tandkräm eller tvål, och naturligtvis mat. Du kan inte återanvända själva produkterna, men de innehåller allihopa näringsämnen som kan återföras till naturen.

Vissa material som görs av oss är precis som matavfall, de är biologiskt nedbrytbara, vilket innebär att företag kan förvandla dem till kompost.

Jordbrukarna använder sedan denna kompost för att förbättra sin jord så att växterna växer bättre.

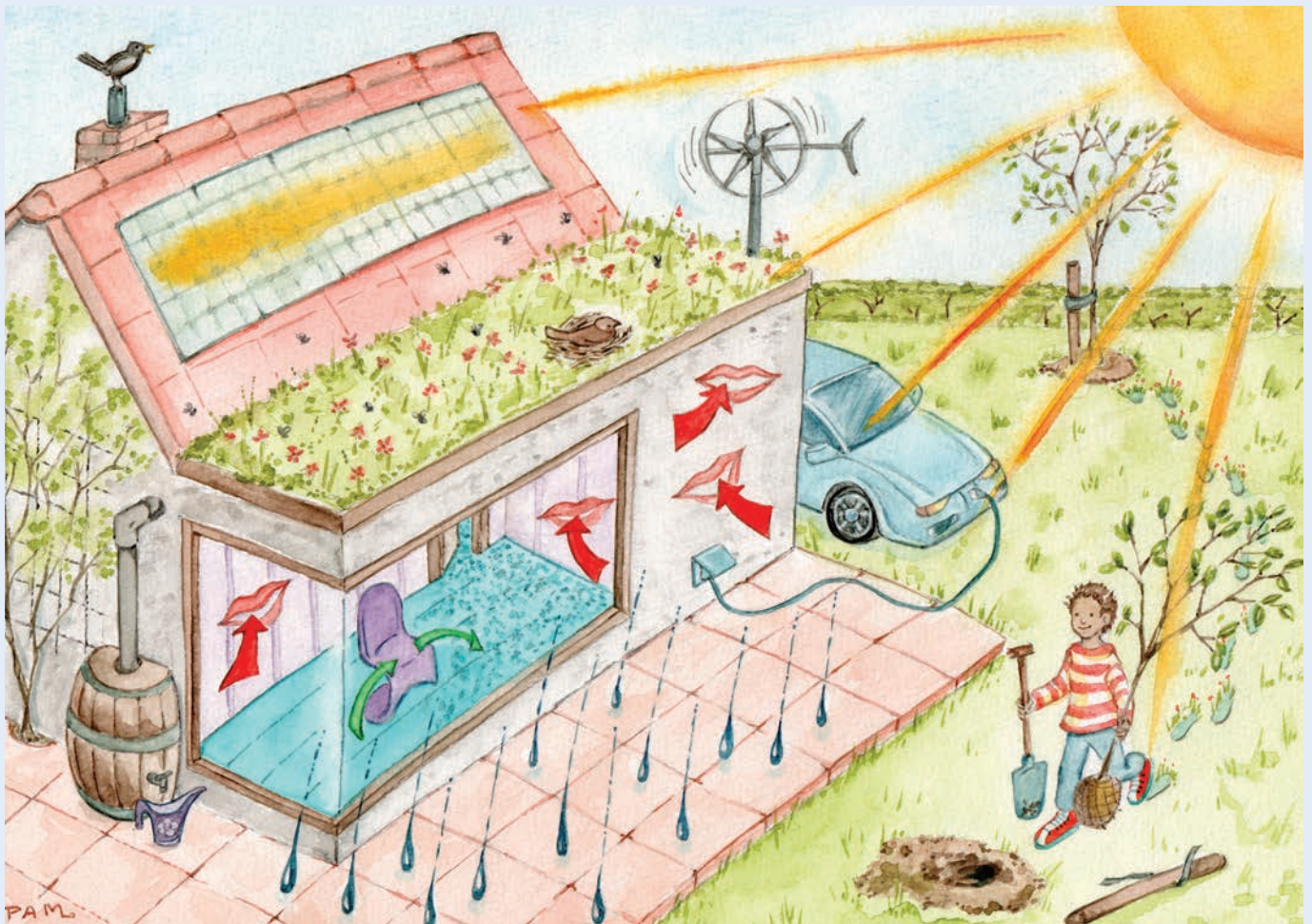

Bra istället för mindre dålig

Så det finns många saker vi kan åstadkomma för att göra användandet av saker mindre skadliga för människor och miljö, men mindre dåligt betyder inte att det är bra!

Med hjälp av Cradle to Cradle®-principen försöker alltmer företag att göra material och produkter som är BRA och inte bara mindre dåliga. Till exempel förpackningsmaterial som är mat för jorden, betongplattor, färg eller mattor som renar luften eller plast som kan användas om och om igen.

Det här handlar inte om ett mindre fotavtryck, utan om ett stort positivt fotavtryck, något som är bra för oss, för vår planet och för de företag som tillverkar produkterna.

Duktiga designers och producenter

Personer som formger saker kallas designers.

Designers har en viktig roll. Det är de som måste hitta på saker som är bra för oss och för naturen, för alla levande varelser. De måste också se till att dessa saker kan säljas, så att de personer som tillverkar dem kan tjäna pengar. På detta sätt kan folk behålla sina jobb och fortsätta tjäna pengar för att köpa nya saker och hålla ekonomin rullande.

När företagen blir smartare och smartare, kan de använda den kunskapen för att förbättra både våra liv och naturen.

Användare som tar ansvar

Vi kan alla förändra vårt sätt att leva och komma på goda idéer för att skapa en bättre värld, och vi kan välja att ta hand om naturen istället för att förstöra den.

Vi kan tänka mycket mer på de saker som vi använder och hur vi använder dem.

Vilka saker är bra och vilka är dåliga?

Hur kan vi vara kreativa och uppfinningsrika med sakerna omkring oss, och se till att saker och ting verkligen återvinns i slutet av deras användning?

Medvetet tänkande

Att utveckla bra produkter är en fråga om att tänka noga på kvalitén på material och hur man producerar och använder dem, utan att blanda in giftiga ämnen.

Vi kan tänka mer på de saker vi köper. Det kan vara bättre att köpa något av bättre kvalitet än något som inte kommer att vara länge och även förorena mer.

Hur luktar de saker du köper?

Vi behöver utbilda oss själva om kvaliteten på saker. Du kan vara en förebild för dina vänner, genom att berätta för dem vad du har läst i den här boken och hur du faktiskt kan göra något själv, till exempel.

Återvinning

Som konsumenter kan vi välja att köpa saker från tillverkare som har gjort så mycket de kan, för att göra sina produkter till det bästa de kan vara.

Dessa tillverkare har gjort saker som är säkra för människor och naturen.

De har också en plan om vad de kommer att göra med materialen när användaren slänger dem. Planen ser till att värdefulla material fortsätter att utgöra en del av kretsloppet. Vissa saker kan även bli föda för nya växter och djur.

Sådana saker har en Cradle to Cradle ®-etikett för att visa detta.

Livet är unikt och jorden är underbar

De saker som vi får från våra föräldrar eller köper med våra egna pengar gör våra liv trevligare. Om vi gör sakerna på rätt sätt, med respekt för alla människor, djur och växter, kan vi köpa och använda saker utan några bekymmer.

Då kommer det att finnas tillräckligt för alla, i vårt eget land, såväl som överallt annars.

Om vi gör det, kommer ett jordklot vara mer än tillräckligt och både vi och våra barn kan leva utan oro för framtiden.

Skriv ner dina idéer
för en bättre värld här!

Rita dina idéer
för en bättre värld här!

DSM

BRIGHT SCIENCE. BRIGHTER LIVING.

Den här boken är ett initiativ av Royal DSM.

Vi hoppas att denna bok gör dig mer medveten om hur saker och ting görs och vilka konsekvenserna blir när man köper och använder dem.

DSM är ett stort företag som tillverkar material som används i alla möjliga saker, som bilar, vindkraftverk och solceller. Vi gör också produkter som används för att föda människor och djur, eller för att göra dem friskare. Exempelvis vitaminer eller läkemedel.

Vi använder vår “brilljanta vetenskap” för att belysa människors liv idag och för kommande generationer. Om du vill veta mer om DSM, kolla in vår hemsida.

www.dsm.com

Cradle to Cradle®

I den här boken visar vi hur vi kan förbättra kvaliteten på saker i vår omgivning. Vi kan göra detta genom att använda rätt material för att förhindra föroreningar med giftiga ämnen.

Vi behöver kunna återvinna saker genom att använda de material de består av, för att göra nya saker och för att återlämna näringsämnen till jorden. Detta sättet att tillverka och använda saker kallas för "Cradle to Cradle®".

Rinus van den Berg är en industri och arkitekt designer med över 30 års erfarenhet av produktdesign. Hållbarhet är ett centralt tema i hans arbete.

Vid DSM var han involverad i många olika produktutvecklingsprojekt för arkitektur, fordons-, medicin- och förpackningsapplikationer.

För närvarande undervisar han i industri-design vid the Architecture, Building and Planning faculty of Eindhoven University of Technology (Nederländerna).

